

یادداشت

آمریکاناکام در غرب آسیا



حسن هانی زاده

کارشناس روابط بین الملل

سخنان رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با بسیجیان در برگیرنده محورهای کلیدی و راهبردی است که بخشی در آن مربوط به سیاست‌های هژمونی آمریکا در منطقه غرب آسیاست. توجه به تجربه ایران در طول سال‌های گذشته در مذاکره با کشورهای غربی که منجر به توافق نامه برجام در سال ۲۰۱۵ میلادی شد، نشان می‌دهد که آمریکایی‌ها به هیچ کدام از توافق نامه‌های بین‌المللی به ویژه آنچه مربوط به جمهوری اسلامی ایران است، پایبند نیستند از همین منظر است که رهبری انقلاب بر گرفتن تضمین از غربی‌ها در مذاکرات اخیر تأکید داشتند. آمریکا در سال ۲۰۱۸ میلادی با خروج از توافق نامه برجام بیش از ۱۷۰۰ تحریم علیه جمهوری اسلامی ایران اعمال کرد. از این منظر اطمینان به آمریکا و ادامه روند مذاکرات با غربی‌ها در حقیقت نتیجه‌ای برای ایران و کشورهای منطقه نخواهد داشت. غرب آسیا منطقه‌ای استراتژیک و به اصطلاح هارتلند جهان است از این منظر آمریکایی‌ها برای تسلط بر این منطقه حساس دست به هر اقدامی می‌زنند. اشغال عراق، بحران سازی در سوریه، افغانستان، فلسطین و لبنان بخشی از سیاست‌های تهاجمی آمریکا برای تسلط بر منطقه تلقی می‌شود. به همین دلیل با توجه به اینکه ایران در طول سال‌های گذشته همواره از رهگذر مذاکره با آمریکا تلاش داشت تا از سیاست‌های تهاجمی آمریکا بکاهد و اهداف اقتصادی خود دست یابد اما متأسفانه مذاکرات نتیجه مطلوبی نداشته و تأثیر مثبتی نیز بر عرصه‌های راهی نداشته. به همین علت رهبر انقلاب اسلامی در دیدار اخیر تأکید کردند که دشمن نباید غافل مانده. محور دیگری که رهبر معظم انقلاب اسلامی به آن اشاره کردند در این ارتباط بود که ایران از رهگذر مذاکره با آمریکا نمی‌تواند مشکلات داخلی خود را حل کند و با تأکید بر انسجام و وحدت ملی است که مشکلات ایران حل خواهد شد. از این منظر محورهای سخنان مقام معظم رهبری نقشه راهی برای دولت‌مداران ایران است تا در پروتوی این سخنان بتوانند ضمن اینکه به آمریکا باج ندهند با تکیه بر امکانات و ظرفیت‌های داخلی و بومی کشور را از شرایط فعلی خارج کنند و ایران به مرحله‌ای از پیشرفت و ترقی برسد که نیازی به ایجاد گفت‌وگو با آمریکا و غرب نداشته باشد. ایران با تکیه بر امکانات بومی خود در جهت ایجاد توسعه پایدار گام‌های بلندی بردارد تا بتواند از نظر داخلی نوعی رضایت عمومی را ایجاد کند.

نکته

کمیته حقیقت یافشار

استفاده ابزاری، ریاکارانه و البته علنی دولت‌های غربی از سازوکارهای حقوقی در جهان، روند پررسانی به خود گرفته و اینده و کارآیی این نهادها را زیر سوال برده است چنان که با تاووم این روند در آینده‌ای نه چندان دور، همین سازوکارها به تهدیدی برای امنیت و صلح جهانی تبدیل خواهد شد. هفته‌ها جوسازی سیاسی و رسانه‌ای علیه جمهوری اسلامی ایران، شامگاه چهارشنبه ۳ آذرماه در ژنو سوئیس نتیجه داد و شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد به پنهان‌گفتاشات در ایران قطعنامه‌ی درباره آنچه «وضعیت حقوق بشر در ایران» خوانده شده را به تصویب رساند. با تصویب این قطعنامه، شورای حقوق بشر کمیته‌ای حقیقت یاب برای بررسی درباره ادعاهای نقض حقوق بشر از سوی تهران در اغتشاشات اخیر، تشکیل خواهد داد. این قطعنامه با ۲۵ رأی موافق، ۶ رأی مخالف و ۱۵ رأی ممتنع به تصویب رسید. همزمان با آغاز اغتشاشات در ایران و فشار کشورهای غربی علیه جمهوری اسلامی، آلمان در صف نخست این فشارها بود، روندی که در نشست شورای حقوق بشر هم تداوم یافت و اظهارات مقامات آلمانی با واکنش مسئولان ایرانی روبرو شد. فروزنه ودیعتی، نماینده ایران در شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد در واکنش به قطعنامه ضد ایرانی و سخنان سخیف وزیر امور خارجه آلمان، به وی توصیه کرد که توجه خود را به هژم‌های معترض مسالمت آمیز در خیابان‌های آلمان معطوف کند و خواهان عدالت اجتماعی بیشتر هستند، ولی با خشونت پلیس و نیروهای امنیتی سرکوب می‌شوند. تصویب قطعنامه حقوق بشری علیه ایران، پایان فشارها بر تهران نیست و به نظر می‌رسد غرب و یا دستکم رسانه‌های پروپاگاندای آنها خواب‌های تازه‌ای دیده‌اند! بافاصله پس از تصویب قطعنامه تلویزیون ایران اینترنشنال، از قدم بعدی دولت آمریکا علیه ایران خبر داد و آن افزایش فشار جهانی برای اخراج تهران از کمیته زنان سازمان ملل اعلام کرد. فشارهای حقوق بشری و تصویب قطعنامه علیه کشوری صورت می‌گیرد که از همان روز نخست مرگ مهسا امینی و آغاز اعتراضات به صورت ویژه بکثیر علت مرگ و برخورد قاطع با عوامل این رویداد تلق بود. برای نخستین بار است که چنین قطعنامه‌ای علیه کشوری صادر می‌شود که در جنگ و تقابل با نیروی خارجی نیست و تلاش می‌کند تا از حاکمیت و تمامیت ارضی خود در برابر گروه‌های تروریستی دفاع کرده و آشوب‌های مخل امنیت داخلی را مدیریت کند. صادر کنندگان این قطعنامه در حالی پیروزی خود را اعلام می‌دانند که هنوز ردیای عدالت‌شان در سینه‌های مجروح کردهای حلبچه وجود دارد و عوارض بمب‌های شیمیایی که به صدام حسین دادند هنوز جان می‌گیرد. شورای حقوق سازمان ملل متحد در حالی درباره موضوعات داخلی و اغتشاشات در ایران نشست فوری تشکیل داده و نگران کودکانی می‌شوند که کمی آن طرف‌تر از ایران، کودکان یمنی آنقدر گرسنه می‌مانند که می‌میرند! اروپا و آمریکا در حالی فشارهای ترکیبی خود را علیه جمهوری اسلامی تشدید کرده و در پی تنوع بخشیدن به آن هستند که از چهل سال ایستادی این کشور در برابر فشارها، نیاپموخته‌اند و این اشتباه محاسباتی را بار دیگر علیه ایران تکرار می‌کنند. واقعیت آن است که نه جمهوری اسلامی ایران و نه هیچ کشور مستقل و آزادی در جهان، اجازه تشکیل و دخالت کمیته‌های حقیقت‌یاب جعلی را که بیشتر در پی فشار هستند، نمی‌دهد اما پرسش آن است که اگر در همین کمیته حقیقت‌یاب و بر فرض محال، حقیقت، حقانیت جمهوری اسلامی ایران بود، آیا غرب جسارت اعلام آن را خواهد داشت؟ با حقیقت تا زمانی محترم است که در راستای منافع آن‌ها تعریف شود؟! افزایش فشارها علیه جمهوری اسلامی ایران در بستگی کنونی، در راستای تکمیل پازل شومی است که رژیم صهیونیستی برای منطقه چیده و در این پازل ایرانی متحد و یکپارچه و مقتدر باید به ایران تکه‌تکه شده و ضعیف و در جنگ تبدیل شود. در راستای این هدف، هر دروغ و تیزنگ و ابزاری می‌تواند به کار آید و استفاده شود.

محمود میرلوحی در گفت و گو با «آرمان ملی»:

درخواست گفت و گو از طرف اصلاح طلبان بوده نه حاکمیت



حاکمیت پاسخ مشخصی به پیشنهاد اصلاح طلبان نداده است

مسببان وضعیت موجود موفقیت‌ها را به نام خود و شکست‌ها را به اصلاح طلبان منتسب می‌کنند

حضرت امام (ره) بارها نسبت به خطر متحجرین هشدار دادند

بین آرمان‌های اقتصادی انقلاب و زندگی مردم فاصله به وجود آمده است

در زمینه استفاده از نخبگان با چالش مواجه هستیم

آرمان ملی – احسان انصاری: اصلاح طلبان در دیدارهایی که با سران قوا داشته‌اند چه پیشنهادهایی به حاکمیت داده‌اند؟ پاسخ حاکمیت به پیشنهادت اصلاح طلبان چه بوده است؟ جریان اصلاحات چه تحلیلی از اعتراضات اخیر در کشور دارد؟ «آرمان ملی» برای پاسخ به این سوالات با سید محمود میرلوحی، فعال سیاسی اصلاح طلب گفت و گو کرده است. میرلوحی معتقد است: «واقعیت این است که حاکمیت پاسخ مشخصی به پیشنهاد اصلاح طلبان نداده است. نکته دیگر اینکه درخواست گفت و گو از طرف اصلاح طلبان بوده است، نه حاکمیت. این در حالی است که در شرایطی که کشور در وضعیت بحرانی قرار دارد حاکمیت باید از جریان‌های فکری و سیاسی برای عبور از این بحران کمک بخواهد. برخی در کشور معتقدند این اعتراضات منشأ خارجی دارند. این در حالی است که جریان اصلاحات بر این باورند که یکی از ریشه‌های اعتراضات داخلی است.» در ادامه حاصل این گفت و گورامی خوانید.

«اعتراضات اخیر در کشور با فراز و نشیب‌هایی همراه بود. از زیبایی شما از ریشه‌ها و چشم‌اندازی که پیش‌روی کشور قرار دارد، چیست؟»

دلایل مختلفی در شکل‌گیری اعتراضات اخیر در کشور نقش داشته است. در ظاهر اعتراضات

به دلیل درگذشت خانم امینی رخ داد اما در واقع ریشه‌های داخلی این اعتراضات را می‌توان در زمینه‌های مختلف مورد تحلیل و بررسی قرار داد. در سال‌های اخیر مسائلی که در انتخاب سبک زندگی برای جوانان در نظر گرفته شده و توسط افرادی به عنوان جریان حاکمیتی در زمینه‌های مختلف مانند موسیقی، حجاب، حضور بانوان در استادیوم‌های ورزشی نوع پوشش مطرح می‌شود در به وجود آمدن اعتراضات اخیر در کشور نقش داشته است. عامل دیگری که زمینه اعتراضات اخیر را به وجود آورد مسائل و مشکلات اقتصادی بوده است. این در حالی است که یکی از آرمان‌های اصلی انقلاب رفاه اقتصادی و زندگی مناسب مردم از نظر اقتصادی است. با

این وجود امروز فاصله‌ای بین آرمان‌های انقلاب و زندگی مردم در زمینه‌های اقتصادی به وجود آمده است. جامعه مادر دهه‌های اخیر همواره با بحران تورم مواجه شده و شرایط به شکلی شده که میانگین تورم در کشور در سال‌های گذشته حدود ۲۰ درصد بوده در حالی که در سال‌های اخیر به ۴۰ درصد نیز رسیده است. این در حالی است که درآمدها و حقوق اقشار مختلف مردم از رشد متناسب با تورم و گرانی در جامعه برخوردار نبوده است. این اتفاق در حالی رخ می‌دهد که کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس که زمانی از نظر اقتصادی با ما قابل مقایسه نبودند امروز رشد زیادی پیدا کرده‌اند و تولید ناخالص ملی آنها افزایش پیدا کرده است. این در حالی است که ایران از وضعیت مطلوبی در این زمینه برخوردار نیست.

«مسائل سیاسی و مدنی به چه میزان در شکل‌گیری این اعتراضات نقش داشت؟»

مسائل سیاسی نقش مهمی در اعتراضات اخیر داشته است. مهم‌ترین شعار و آرمان انقلاب اسلامی در سال ۵۷ استقلال آزادی جمهوری اسلامی بوده است. در نتیجه جمهوری‌یت یکی از آرمان‌های اصلی انقلاب به شمار می‌رود. جمهوری‌یت نظام نیز با برگزاری انتخابات به وجود می‌آید. متأسفانه در سال‌های اخیر شرایط مساعد برای حضور نخبگان و جریان‌های سیاسی در انتخابات و نظام تصمیم‌گیری فراهم نبوده و ما در این زمینه با چالش‌هایی مواجه بوده‌ایم. فعالیت‌های حزبی و مطبوعات آزاد از جمله مهم‌ترین مولفه‌های جمهوری‌یت است. این در حالی است که ما در این زمینه با چالش‌هایی مواجه هستیم احزاب نمی‌توانند به صورت جدی در عرصه سیاسی فعالیت کنند. در زمینه اجتماعی نیز جامعه ایران یک جامعه متکثر است که از اقوام و مذاهب مختلف تشکیل شده است. امروز اقوام مختلف کرد، ترک، بلوچ و... تقاضاهایی برای مشارکت در مدیریت کشور و تصمیم‌گیری‌ها دارند که پاسخ قانع‌کننده‌ای به آنها داده نشده است. در نتیجه وضعیت امروز جامعه انباشتی از مطالباتی است که پاسخ مناسبی به آنها داده نشده و به همین دلیل در شرایط

رضا نصیری مطرح کرد:

تشکیل هیات حقیقت‌یاب معتبر داخلی

یک تحلیلگر مسائل بین‌الملل درباره صدور قطعنامه حقوق بشری علیه ایران و تأثیراتش در سیاست خارجی کشورمان اظهار داشت: صدور این قطعنامه به وجهه کشور لطمه زده است. رضا نصیری گفت: در واقع، در فقدان یک واکنش سنجیده و یک تدبیر درست، به محض شروع فرایند تحقیقات «هیات حقیقت‌یاب» سایه آن بر سر تمام ابعاد سیاست خارجی

گزارش

مقام معظم رهبری: مذاکره؛ مشکل ما را با آمریکا حل نمی‌کند

ادامه از صفحه ۲

ایشان تأکید کردند: بسیج فراموش نکند که مبارزه و درگیری اصلی با استکبار جهانی است و این چند نفر، غافل یا جاهل با بی‌اطلاع و دارای تحلیل غلط، و یا مزدور هستند. حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای با ابراز تأسف از تحلیل‌های سست و بی‌مایه برخی افراد گفتند: بعضی از این افراد در روزنامه‌ها و فضای مجازی می‌گویند برای تمام کردن اغتشاشات باید «مشکل‌تان را با آمریکا حل کنید» و «صدای ملت را بشنویند». ایشان با طرح این سؤال که «چگونه مشکل آمریکا با ایران حل می‌شود»، گفتند: این یک سؤال جدی و واقعی است و قصد دعوت نداریم. آیا مشکل با نشستن و مذاکره کردن و تعهد گرفتن از آمریکا حل می‌شود؟ مقام معظم رهبری با یادآوری مذاکرات الجزایر با آمریکایی‌ها در سال ۱۳۵۹ بر سر آزادی گروگانها، و تعهد آمریکا به آزاد کردن ثروت‌های ایران و پرهیز از مداخله در امور داخلی ما، گفتند: ما همه گروگان‌ها را آزاد کردیم اما آمریکا به تعهدات خود از جمله رفع تحریم‌ها و آزاد کردن ثروت‌های مسدود شده ملت عمل نکرد. ایشان بدعهدی آمریکا در قضیه برجام یعنی برداشتن تحریم‌ها در مقابل کاهش فعالیت صنعت هسته‌ای را نمونه دیگری از بطلان حل مشکل با آمریکا از طریق مذاکره دانستند و افزودند: مذاکره، مشکل ما با آمریکا را حل نمی‌کند، بله باج دادن به آمریکا مشکل را حل می‌کند که البته به یک بار باج دادن هم قانع نیستند و هر بار باج جدیدی خواهند خواست. ایشان در این زمینه افزودند: اول می‌گویند غنی‌سازی ۲۰ درصد را تعطیل کنید، بعد غنی‌سازی ۵ درصد را، بعد کل صنعت هسته‌ای را، بعد تغییر قانون اساسی را مطالبه می‌کنند، بعد محبوس شدن پشت مرزها و خالی کردن دست ایران و تعطیلی صنایع دفاعی را. حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای با تأکید بر اینکه ممکن است یک نفر حتی جمهوری اسلامی را قبول نداشته باشد اما هیچ ایرانی با غیرتی حاضر نیست چنین باج‌هایی را بدهد، گفتند: بنابراین مذاکره با آمریکا مشکلی را حل نمی‌کند و تنها در صورت باج دادن در همه مسائل اساسی و عبور از همه خطوط قرمز است که آمریکا مانند دوره پهلوی دیگر کاری با کشور ندارد. اما آیا مردم برای این شیوه، انقلاب کردند و این همه شهید دادند؟ حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای در مقابل تجویز دیگر برخی مدعیان مبتنی بر «شنیدن صدای ملت» خاطر نشان کردند: صدای رعدا س‌ای ملت، اسمال در ۱۳ آبان بلند شد؛ آیا آن را شنیدید؟ شما بشنوید صدای ملت را. آن جمعیت عظیم و بیش از ۱۰ میلیون در تشییع شهید سلیمانی صدای ملت بود. امروز تشییع شهید در شهرهای مختلف و شعارهای مردم علیه تروریسم و اغتشاشگر صدای ملت است. شما صدای ملت را نمی‌شنوید؟

«روشن بینی خود را افزایش دهید

مقام معظم رهبری به بیان چند توصیه به بسیجیان پرداختند: «بسیجی بنامید

روحیه و ایمان بسیجی را در خود حفظ کنید، خود را بدانید البته حقیقت

بسیجی تفاخر نکردن است اما قدر این توفیق

خدادادی را بدانید»، «دشمن و نقاط ضعف و

نقشه‌های آن را بشناسید و در مقابل دشمنی

که با بزرگ و قوی جلوه دادن خود به دنبال

غافلگیر کردن شما است، هوشیار باشید، که

«شد معنوی خود را مراقبت و اندازه‌گیری

کنید». ایشان در توصیه پنجم به بسیجیان

گفتند: امروز مهم‌ترین شیوه بدخواهان، جعل

و دروغ‌پردازی به وسیله تلویزیون‌هایشان با

فضای مجازی است، در مقابل این شگرد با

عمل به وظیفه جهاد تبیین، «روشن بینی

خود را افزایش دهید» و اجازه ندهید

دشمنی که بیش از تسلط بر سرزمین‌ها

در شرایط کنونی در

حدود ۱۵ میلیون تحصیل کرده و ۳ میلیون دانشجو

وجود دارد که این افراد

با جهان پیرامون خود در

ارتباط هستند و زندگی

جوانان کشورهای دیگر

را مشاهده می‌کنند. در

چنین شرایطی جوانان

کشور وضعیت زندگی خود

را با جوانان کشورهای

دیگر مقایسه می‌کنند. این

مقایسه نیز حتماً با جوانان

کشورهای توسعه یافته

نیست و بلکه با کشورهای

منطقه صورت می‌گیرد

کنونی برای کشور چالش ایجاد کرده است. در شرایط کنونی در حدود ۱۵ میلیون تحصیل کرده و ۳ میلیون دانشجو وجود دارد که این افراد با جهان پیرامون خود در ارتباط هستند و زندگی جوانان کشورهای دیگر را مشاهده می‌کنند. در چنین شرایطی جوانان کشور وضعیت زندگی خود را با جوانان کشورهای دیگر مقایسه می‌کنند. این مقایسه نیز حتماً با جوانان کشورهای توسعه یافته نیست و بلکه با کشورهای منطقه صورت می‌گیرد. به همین دلیل ریشه اعتراضات اخیر را باید اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی قلمداد کرد و نباید ریشه این اعتراضات را به یک عامل تقلیل داد.

«مهم‌ترین عواملی که بین آرمان‌های ابتدایی انقلاب و وضعیت کنونی فاصله انداخته چیست؟»

در ابتدای انقلاب شعارهایی که مطرح می‌شد مبتنی بر این بود که قرار است جمهوری‌یت در ایران شکل بگیرد که در تراز جمهوری‌های عالم باشد و انتخاباتی شکل بگیرد که در تراز انتخابات کشورهای توسعه یافته باشد. پس از جنگ این انتظار وجود داشت که عقب‌ماندگی‌های سیاسی و فرهنگی و اقتصادی ای که به دلیل جنگ صورت گرفته بود جبران شود و در مسیر صحیحی قرار بگیرد. این در حالی است که در عمل چنین اتفاقی رخ نداد و کار به جایی رسید که امروز جامعه با چالش‌هایی مواجه شده است. نکته

دیگر اینکه حضرت امام همواره نسبت

به خطر متحجرین هشدار می‌دادند و آن

را از افت‌های انقلاب می‌دانستند. این

متحجرین اجازه تغییر و تحول به کشور

نمی‌دهند و اجازه نمی‌دهند نسل جدید

زندگی خود دوست دارد دنبال کند.

شرایط به شکلی است که یک جریانی در

کشور وجود دارد که از صبح تا شب به

جای اینکه به فکر خلاقیت باشد تعارض

و بحران ایجاد می‌کند. هدف این گروه

نیز ایجاد تعارض برای جوان ایرانی است

که بین این و آن یکی را انتخاب کند. این

گروه تلاش می‌کند جوان ایرانی را در

شرایط قرار بدهد که بین این و آن یکی

را انتخاب کند در حالی که جوان ایرانی

فکر کرده هم می‌تواند این را انتخاب

کند و هم آن را. این گروه انتظار دارد

رفتاری که در گذشته یک عارف و زاهد

داشته امروز یک دانش‌آموز و دانشجو از خود بروز بدهد.

«اصلاح طلبان به نازگی دیدارهایی با سران قوا و برخی از مدیران ارشد نظام داشته‌اند. اصلاح طلبان در این دیدارها چه برنامه‌ای برای عبور کشور از بحران کنونی پیشنهاد داده‌اند؟»

جریان اصلاحات در زمان مناسب به چالش‌های اجتماعی و سیاسی پی برده و تلاش خود را نیز برای مرتفع کردن این

حاضر نشود با ایران مرادوه و تعامل و تبادل سازنده‌ای داشته باشد. رضا نصری عنوان کرد: اول اینکه لازم است در ایران این حقیقت درک شود که تصویب قطعنامه در شورای حقوق بشر و تشکیل «هیات حقیقت‌یاب» با امکان ارجاع وضعیت به شورای امنیت – موضوع مهمی است و نمی‌شود با سهل‌انگاری از آن عبور کرد. جریان ایران سبب‌ترین تشکیل هیات حقیقت‌یاب را راه جدیدی به سوی شورای امنیت می‌داند و راه خنثی‌سازی آن – چه از نظر حقوقی، چه از نظر سیاسی و چه از نظر مردمی – حداقل تشکیل یک هیات معتبر داخلی است با همان کار کرد، منهای مخاطرات خارجی.